

راهنمای نحوه صدور ضمانت‌نامه ریالی

مشتری گرامی؛

بانک صنعت و معدن افتخار دارد که بنا به درخواست شما اقدام به صدور انواع ضمانت‌نامه‌های ریالی نموده و بر آن اساس، ضمانت انجام تعهدات اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی را در قبال تکالیف موضوع قراردادشان به عهده گیرد. این راهنما با هدف تدوین و تشریح ضوابط، مقررات و فرایند صدور ضمانت‌نامه‌های ریالی تهیه شده و امید است که بتواند نکات مناسبی را در این راستا به شما ارائه نماید.

۱- اهم ضمانت‌نامه‌های ریالی



- ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه/ مزایده .
- ضمانت‌نامه حسن اجرای تعهدات ناشی از قرارداد (حسن انجام کار) .
- ضمانت‌نامه پیش پرداخت .
- ضمانت‌نامه استرداد کسور وجه‌الضمان .
- ضمانت‌نامه برای پرداخت حقوق گمرکی، ترخیص کالا و سایر ضمانت‌نامه‌ها .

۲- ضوابط صدور انواع ضمانت‌نامه‌های ریالی

- مشتریان باید در هنگام ارائه درخواست دریافت ضمانت‌نامه ریالی، دارای حساب جاری قرض الحسنه نزد شعب بانک باشند و یا اقدام به افتتاح این حساب نمایند .
- برای متقاضیانی ضمانت‌نامه ریالی صادر می‌شود که نتیجه ارزیابی اعتباری و اعتبار سنجی آنها مورد تأیید بانک باشد.
- حداکثر زمان اعتبار ضمانت‌نامه‌های صادره یک سال می‌باشد و تمدید ضمانت‌نامه‌ها پس از این مدت بلا مانع می‌باشد.
- میزان سپرده دریافتی از مشتری برای صدور ضمانت‌نامه درخواستی بستگی به میزان اعتبار و مدت همکاری مشتری با بانک داشته و بسته به نوع ضمانت‌نامه متفاوت است. در هر صورت این مبلغ از ۱۰٪ کل مبلغ ضمانت‌نامه کمتر نخواهد بود .
- مشتریانی که تقاضای صدور ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه و مزایده را دارند از پرداخت سپرده نقدی معافند .
- افزایش مبلغ ضمانت‌نامه در واقع ضمانت‌نامه جدید تلقی می‌شود و با آن مشابه صدور ضمانت‌نامه برخورد می‌شود .
- بانک جهت تضمین ضمانت‌نامه صادره، اقدام به دریافت یک یا تلفیقی از تضمین‌های مورد قبول خود می‌نماید. نوع، میزان و ارزش وثایق، توسط بانک تعیین و به مشتری اعلام می‌شود. فهرست وثایق مورد قبول در پیوست آمده است.
- اموالی که به عنوان وثیقه از سوی بانک پذیرفته می‌شوند، حسب مورد می‌باید در طول مدت اجرای قرارداد، حداقل به میزانی که منافع بانک را پوشش دهند، نزد یکی از شرکت‌های بیمه به نفع بانک و به هزینه مشتری بیمه شوند .
- بانک می‌تواند به منظور جلوگیری از تکرار انعقاد قراردادهای رسمی در دفترخانه و پرداخت هزینه‌های ذیربط، با مشتریانی که به صورت مستمر اقدام به دریافت تسهیلات و ایجاد تعهدات با بانک می‌نمایند، قرارداد پشتوانه تنظیم و در دفترخانه منعقد نماید. در این صورت مشتری می‌تواند به پشتوانه این قرارداد، در معاملات خود با بانک، تنها اقدام به امضای قرارداد عادی نمایند.

- چنانچه قبل از سررسید ضمانت نامه، درخواست ضبط آن و پرداخت وجه الضمان از طرف ذینفع به بانک ارایه شود، بانک وجه ضمانت نامه را به ذینفع پرداخت و مراتب را به اطلاع مشتری می‌رساند تا نسبت به واریز وجه پرداختی اقدام نماید.
- در صورت پرداخت مبلغ اعتبار توسط بانک و تأخیر مشتری در تأمین وجه اعتبار، اخذ سود و جریمه تاخیر تادیه از تاریخ پرداخت وجه به ذینفع تا هنگام تسویه حساب، محاسبه و از مشتری دریافت می‌شود.
- در صورتی که ذینفع قبل از انقضای مدت ضمانت نامه، ابطال آن را تقاضا نماید و یا در تاریخ سررسید ضمانت نامه، تقاضای وجه الضمان و تمدید آن را ننماید، ضمانت نامه باطل شده و در این صورت مبلغ سپرده نقدی به مشتری بازگردانده و وثایق و تضمینات مربوطه، به او مسترد می‌شود.

توجه:

مراحلی که سمت راست آنها با نشان  مشخص شده توسط "مشتری" و مرحله‌ای که سمت راست آنها با نشان  مشخص شده توسط "بانک" انجام می‌گیرد.

۳- مراحل صدور ضمانت نامه ریالی

-  مراجعه مشتری به یکی از شعب بانک و تکمیل فرم‌های ذکر شده در پیوست (الف).
تبصره ۱: در صورتی که مشتری قبلاً از تسهیلات بانک استفاده نموده باشد نیازی به تکمیل فرم‌های فوق الذکر نبوده و تنها می‌باید کمبود اطلاعات و مدارک خود را تکمیل نماید.
تبصره ۲: مشتری می‌تواند با استفاده از آدرس اینترنتی www.bim.ir اطلاعات و فرم‌های مورد نیاز خود را دریافت نماید.
-  تکمیل و مهور نمودن فرم‌ها به مهر و امضای مجاز و ارایه آنها به بانک به همراه مدارک ذکر شده در پیوست (ب).
-  بررسی تقاضای مشتری و اعتبار سنجی او با توجه به اطلاعات دریافتی از منابع اطلاعاتی مختلف و تصمیم‌گیری جهت صدور ضمانت نامه ریالی برای او در یکی از ارکان اعتباری بانک.
-  در صورت تصویب صدور ضمانت نامه درخواستی، اعلام نوع و میزان وثایق مورد نیاز به مشتری.
-  انعقاد قرارداد رسمی (دفتر خانه) یا عادی (بانک) با مشتری، پس از تأمین وثایق و ارایه مدارک ذکر شده در پیوست (ج) از سوی مشتری.

۴. تعاریف

۴-۱- **مشتری (مضمون عنه):** منظور شخص حقیقی یا حقوقی است که با مراجعه به بانک و با آگاهی از ضوابط و مقررات صدور ضمانت نامه ریالی و همچنین شرایط بانک، درخواست صدور ضمانت نامه ریالی را می نماید.

۴-۲- **ذینفع (مضمون له):** منظور شخص حقوقی یا حقیقی است که طرف قرارداد و یا توافق با مشتری (مضمون عنه) بوده و ضمانت نامه به نفع وی صادر می شود.

۴-۳- **ضمانت نامه:** منظور سندی است که به موجب آن ضامن (بانک صنعت و معدن) ضمانت انجام تعهدات اشخاص حقوقی و یا حقیقی را که در رابطه با موضوع ضمانت نامه تحقق می یابد به عهده می گیرد. به عبارت دیگر ضمانت نامه بانکی سندی است که به موجب آن، ضامن (بانک صنعت و معدن) ضمانت اشخاص حقوقی و حقیقی را در رابطه با تکالیف و تعهدات موضوع قرارداد بین ذینفع (مضمون له) و مشتری (مضمون عنه) تا مبلغ مندرج در ضمانت نامه به عهده می گیرد تا در صورت عدم ایفای به موقع تعهدات از سوی مشتری، با اعلام ذینفع به بانک، مبلغ ضمانت شده به حساب ذینفع واریز شود.

۴-۴- **ضمانت نامه شرکت در مناقصه / مزایده:** ضمانت نامه شرکت در مناقصه/مزایده عبارت است از تعهدی است که بانک به درخواست شرکت کننده در مناقصه/مزایده و به نفع طرفی که اشخاصی را برای شرکت در یک مناقصه/مزایده دعوت کرده است صادر می نماید. در صورت کوتاهی برنده مناقصه/مزایده از انجام تعهداتی که در شرایط مناقصه/مزایده ذکر شده و در پیشنهاد تسلیم شده خود به عهده گرفته است، مبلغ تعیین شده در ضمانت نامه به ذینفع پرداخت می شود.

۴-۵- **ضمانت نامه حسن اجرای تعهدات ناشی از قرارداد (حسن انجام کار):** ضمانت نامه حسن اجرای تعهدات ناشی از قرارداد عبارت از تعهدی است که بانک در صورت کوتاهی پیمانکار یا متعهد (مضمون عنه) در انجام درست تعهدات ناشی از قرارداد، و بر اساس اعلام کارفرما به بانک، معادل مبلغ ضمانت نامه، به وی پرداخت نماید.

۴-۶- **ضمانت نامه برای استرداد پیش پرداخت:** ضمانت نامه برای استرداد پیش پرداخت تعهدی است از سوی بانک برای پرداخت مبلغ معینی وجه نقد به کارفرما (ذینفع) در صورت کوتاهی پیمانکار (مضمون عنه) از بازپرداخت وجهی که به هنگام عقد قرارداد از سوی کارفرما به وی پرداخت شده است.

۴-۷- **ضمانت نامه استرداد کسور وجه الضمان:** عبارت است از ضمانت نامه ای که بانک به استناد قرارداد اصلی بین کارفرما و پیمانکار برای پیمانکار صادر می کند. کارفرما مکلف است به تناسب پیشرفت کار و بر اساس صورت وضعیت ارائه شده در مقاطع مشخص و جوهی را به پیمانکار پرداخت نماید. کارفرما علاوه بر ضمانت نامه هایی که تا این مرحله دریافت نموده است در هر مرحله پرداخت درصد مشخصی از آن را به منظور اطمینان از حسن اجرای تعهدات کسر و نگهداری می نماید تا در صورت تحویل قطعی و عدم وجود نواقص آن را به پیمانکار مسترد نماید. پس از تحویل موقت، کارفرما ممکن است از پیمانکار ضمانت نامه استرداد کسورات انجام شده را مطالبه کند تا بتواند وجوه انباشته شده از محل کسوراتی که در هر مرحله پرداخت نگهداری نموده است را به پیمانکار پرداخت نماید.

۴-۸- **ضمانت نامه جهت پرداخت حقوق گمرکی و ترحیص کالا:** عبارت است از ضمانت نامه ای که بانک برای ترحیص کالاهای وارداتی از کشورهای دیگر به نفع گمرک های کشور و بنا به تقاضای واردکننده کالا صادر می نماید.

پیوست الف - فرم های مورد نیاز جهت تکمیل در زمان مراجعه مشتری به بانک

- ۱- فرم درج مشخصات مشتریان دریافت تسهیلات مالی و خدمات اعتباری (اشخاص حقیقی / حقوقی).
- ۲- فرم درخواست صدور ضمانت نامه ریالی.
- ۳- فرم متقاضیان دریافت تسهیلات مالی و خدمات اعتباری برای مشتریانی که در بدو بهره برداری و شروع به کار می باشند.

پیوست ب - فرمست مدارک مورد نیاز در زمان ارائه درخواست ضمانت نامه

- اشخاص حقوقی

۱. اساسنامه مصدق ثبت شرکت های مشتری .
۲. آخرین نسخه روزنامه رسمی آگهی تأسیس که متضمن شماره ثبت شرکت باشد .
۳. روزنامه رسمی آگهی آخرین اقامتگاه قانونی شرکت .
۴. آگهی آخرین اعضاء هیأت مدیره اعم از حقیقی و حقوقی و صاحبان امضاء مجاز .
۵. صورتجلسه هیأت مدیره شرکت مبنی بر موافقت با اخذ اعتبارات و تسهیلات از بانک بر حسب مورد .
۶. آخرین گزارش حسابرس و بازرس قانونی شرکت که توسط حسابدار رسمی عضو جامعه حسابداران رسمی تهیه شده باشد و قرارداد با حسابرس و مدرکی که نشان دهد حسابدار عضو جامعه حسابداران رسمی می باشد مانند روزنامه رسمی شرکت (برای متقاضیانی که جمع درآمد فروش یا خدمات آنها بیش از ۸ میلیارد ریال یا جمع ارزش دارایی آنها بیش از ۱۶ میلیارد ریال می باشد) به انضمام صورت های مالی شرکت .
۷. تصویر پروانه بهره برداری و یا هر گونه مجوز فعالیت از مراجع ذیصلاح بر حسب مورد .
۸. ترازنامه آزمایشی دوره مورد تقاضا (طرح های فعال) .
۹. آمار تولید و فروش به تفکیک محصول حتی المقدور در ۳ سال گذشته همراه با عملکرد سال جاری و پیش بینی آن تا پایان سال .

- اشخاص حقیقی

۱. جواز کسب و یا هر گونه مجوز فعالیت از مراجع ذیصلاح .
۲. اظهارنامه مالیاتی .
۳. صورت حساب سود و زیان و ترازنامه در حداکثر ۳ سال گذشته .
۴. آمار میزان تولیدات و فروش آنها در حداکثر ۳ سال گذشته .

پیوست ج = فهرست مدارک مورد نیاز در زمان انعقاد قرارداد

- اشخاص حقوقی

۱. گواهی مالیاتی موضوع ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم .
۲. تصویر تمامی اسناد مالکیت محل اجرای طرح و یا وثیقه خارج از طرح و در صورت امکان تضمینات .
۳. گزارش کارشناس رسمی دادگستری منتخب بانک از وثایق بر حسب مورد .
۴. تصویر تمامی شناسنامه (یا روزنامه رسمی) متعهد/ متعهدین، راهن/ راهنین و ضامن/ ضامنین .

- اشخاص حقیقی

۱. گواهی مالیاتی موضوع ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم بر حسب مورد .
۲. تصویر تمامی اسناد مالکیت و وثایق و معرفی تضمینات مورد نظر .
۳. گزارش کارشناس رسمی دادگستری منتخب بانک از وثایق بر حسب مورد .
۴. تصویر شناسنامه (یا روزنامه رسمی) متعهد/ متعهدین، راهن/ راهنین و ضامن/ ضامنین .

پیوست د- فهرست وثایق مورد قبول بانک

وثایق قابل قبول به سه دسته زیر تقسیم می‌شوند:

گروه اول:

سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت یا گواهی سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت (معادل ۱۰۰ درصد مبلغ سپرده)
سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و قرض‌الحسنه پس‌انداز (معادل ۱۰۰ درصد مبلغ سپرده)
اوراق مشارکت دولتی (معادل قیمت اسمی اوراق)
ضمانت‌نامه بانک‌های معتبر داخلی و خارجی (معادل مبلغ ضمانت‌نامه)

گروه دوم:

سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس (تابلو الف) به قیمت میانگین قیمت اسمی و قیمت تابلو.
اموال غیرمنقول شامل مسکونی، اداری و تجاری (به قیمت کارشناسی پس از کسر ارزش سرقفلی حسب مورد)

گروه سوم:

ماشین‌آلات خطوط تولید به هم پیوسته (معادل ۷۰ درصد قیمت دفتری و یا قیمت کارشناسی مشروط به اینکه این گونه ماشین‌آلات بابت تسهیلات پرداختی بانک صنعت و معدن در رهن بانک باشد)
ماشین‌آلات خطوط تولید ناپیوسته (معادل ۵۰ درصد قیمت دفتری و یا قیمت کارشناسی مشروط به آنکه این گونه ماشین‌آلات بابت تسهیلات پرداختی به بانک صنعت و معدن در رهن بانک باشد)
سفته امضاء شده توسط متقاضی و سفته ظهنویسی شده توسط ضامن/ ضامنین معتبر با توجه به نتیجه ارزیابی ضامن (معادل مبلغ سفته)

تبصره: سایر وثایق، حسب تشخیص بانک قابل دریافت می‌باشد.